

Biljna proizvodnja u 2016. godini^(P)

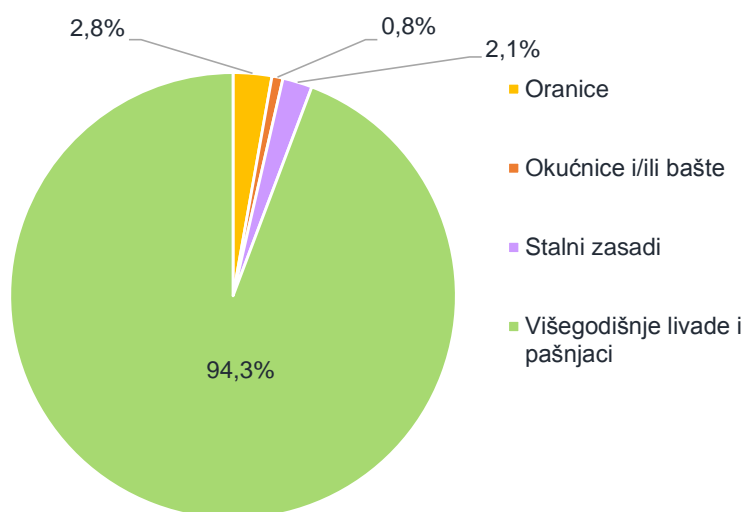
Korišćeno poljoprivredno zemljište u 2016. godini iznosi 255 845,8 ha, što u odnosu na 2015. godinu predstavlja rast od 10,6 %. U ukupnom korišćenom poljoprivrednom zemljištu preovladavaju površine višegodišnjih livada i pašnjaka sa učešćem od 94,3 %, dok su oranice zastupljene sa 2,8 %, stalni zasadi 2,1 % i okućnice 0,8 %. U odnosu na 2015. godinu površina višegodišnjih livada i pašnjaka bilježi rast za 10,9 %, oranica za 3,7 %, stalnih zasada za 8,5 % i okućnica za 3,3 %.

Ostvarena proizvodnja pšenice u 2016. godinu iznosila je 2 353,8 t, što je za 11,5 % više u odnosu na 2015. godinu. Povećanje proizvodnje bilježe i sljedeće kulture: ječam (za 12,2 %), krompir (za 11,5 %), paradajz (za 13,4 %) i kupus (za 15,4 %). Ukupna proizvodnja kukuruza za zrno u 2016. godini smanjena je za 1,9 %. Takođe, smanjenje proizvodnje bilježi i lubenica za 13,8 %.

U odnosu na 2015. godinu povećana je ukupna proizvodnja šljive (za 86,6 %), mandarine (za 47,5 %), masline (za 38,3 %), dok se proizvodnja jabuka smanjila za 24,9 %, kruške za 1,4 % a breskve za 44,2 %.

Ukupna proizvodnja grožđa u 2016. godini povećana je za 21,5 % u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište

^(P) – preliminarni podaci. Konačni podaci biće objavljeni sa objavljivanjem podataka Istraživanja o strukturi poljoprivrednih gazdinstava u Crnoj Gori.

Tabela 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište po kategorijama, 2016.

	ha		
	2015	2016	Indeksi <u>2016</u> <u>2015</u>
Korišćeno poljoprivredno zemljište	231 405,4	255 845,8	110,6
Oranice	6 853,3	7 103,9	103,7
žita za zrno	2 298,3	2 372,5	103,2
krompir	1 616,6	1 612,7	99,8
povrće, lubenice i dinje	1 228,1	1 274,5	103,8
krmno bilje	1 599,0	1 680,4	105,1
ostalo bilje na oranicama i ugari	111,3	163,8	147,2
Okućnice i/ili bašte	1 861,1	1 922,4	103,3
voće	767,6	778,7	101,4
vinogradi	144,1	116,4	80,8
krompir	505,1	537,5	106,4
povrće	444,3	489,8	110,2
Stalni zasadi	5 057,9	5 486,3	108,5
Voćnjaci	2 292,0	2 551,4	111,3
Voćnjaci-ekstenzivni	1 147,2	1 217,6	106,1
Voćnjaci-plantažni	1 144,8	1 333,8	116,5
Vinogradi-plantažni	2 708,0	2 860,4	105,6
Rasadnici	57,9	74,5	128,7
Višegodišnje livade i pašnjaci	217 633,1	241 333,2	110,9

Tabela 2. Proizvodnja žita, krompira i krmnog bilja na oranicama, 2016.

	Požnjevena površina, ha		Indeksi <u>2016</u> <u>2015</u>	Proizvodnja, t		Indeksi <u>2016</u> <u>2015</u>	Prinos, t/ha	
	2015	2016		2015	2016		2015	2016
Pšenica	736,5	747,1	101,4	2 110,5	2 353,8	111,5	2,9	3,2
Raž	178,2	183,9	103,2	338,8	391,1	115,4	1,9	2,1
Ječam	370,1	385,9	104,3	952,0	1 067,8	112,2	2,6	2,8
Ovas	202,7	207,1	102,2	555,5	557,0	100,3	2,7	2,7
Kukuruz za zrno	629,4	628,1	99,8	2 700,2	2 649,9	98,1	4,3	4,2
Ostala žita za zrno	181,4	220,4	121,5	356,9	580,5	162,6	2,0	2,6
Krompir	1 616,4	1 612,7	99,8	27 193,4	29 916,6	110,0	16,8	18,6
Djetelina	364,1	375,2	103,0	2 199,5	2 488,3	113,1	6,0	6,6
Lucerka	371,0	367,8	99,1	2 208,8	2 190,7	99,2	6,0	6,0
Ostalo krmno bilje	945,6	993,1	105,0	9 074,0	10 143,2	111,8	9,6	10,2

Tabela 3. Ukupna proizvodnja povrća, lubenica, dinja i krompira, 2016.

	Požnjevena površina, ha		Indeksi <u>2016</u> <u>2015</u>	Proizvodnja, t		Indeksi <u>2016</u> <u>2015</u>	Prinos, t/ha	
	2015	2016		2015	2016		2015	2016
Crni luk	126,9	133,7	105,4	2 341,6	2 473,4	105,6	18,4	18,5
Paradajz	114,3	139,6	122,1	3 935,8	4 464,1	113,4	34,4	32,0
Paprika	180,6	229,6	127,1	4 499,6	5 643,8	125,4	24,9	24,6
Pasulj	100,5	101,2	100,7	855,5	931,7	108,9	8,5	9,2
Dinje	53,8	58,2	108,2	1 368,9	1 744,8	127,5	25,4	30,0
Lubenice	482,7	419,9	87,0	20 194,2	17 412,7	86,2	41,8	41,5
Krastavac	49,9	63,9	128,1	1 821,7	1 962,5	107,7	36,5	30,7
Krompir	2 114,1	2 150,2	101,7	35 444,7	39 504,4	111,5	16,7	18,4
Kupus	318,4	379,5	119,2	10 623,2	12 257,5	115,4	33,4	32,3
Ostalo povrće	300,2	365,9	121,9	5 464,1	6 685,2	122,3	-	-

Tabela 4. Proizvodnja voća, citrusa i maslina, 2016.

	2015		2016		Indeksi ukupne proizvodnje <u>2016</u> <u>2015</u>
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Šljive	7 035,1	1 259,2	13 127,6	1 587,6	186,6
Jabuke	10 614,8	2 816,8	7 968,1	1 638,3	75,1
Kruške	2 648,9	365,5	2 612,7	431,6	98,6
Breskve	1 585,0	1 491,9	884,6	797,2	55,8
Mandarine	3 040,2	2 574,7	4 485,0	3 449,5	147,5
Masline	554,1	244,3	766,5	412,0	138,3

Tabela 5. Proizvodnja grožđa, 2016.

	2015		2016		Indeksi ukupne proizvodnje <u>2016</u> <u>2015</u>
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Ukupno	24 826,6	23 085,6	30 153,0	28 925,4	121,5

Tabela 6. Proizvodna sijena na livadama, 2016.

	Površina, ha		Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Proizvodnja, t		Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Prinos, t/ha	
	2015	2016		2015	2016		2015	2016
Livade	63 323,4	72 819,9	115,0	174 693,6	194 738,8	111,5	2,7	2,7

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Pravni osnov

Istraživanje se sprovodi na osnovu Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list Crne Gore”, br. 18/12), a u skladu sa Godišnjim planom zvanične statistike za 2016. godinu („Sl. list Crne Gore”, br. 71/15).

Cilj istraživanja

Shodno Godišnjem planu statističkih istraživanja za 2016. godinu u novembru mjesecu 2016. godine sprovedeno je pet uzoračkih istraživanja iz oblasti statistike poljoprivrede: istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava, tri istraživanja iz oblasti statistike biljne proizvodnje i istraživanje o stočarskoj proizvodnji. Navedena istraživanja su spojena u Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava, kako bi se rasteretili ispitanici posjetom anketara u istim gazdinstvima i objedinio budžet. Za statistiku biljne proizvodnje prikupljaju se podaci o površinama poljoprivrednog zemljišta po kategorijama korišćenja, požnjevenim površinama po pojedinim usjevima, ostvarenoj proizvodnji ratarskih kultura, povrća, voća i grožđa.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćene poljoprivredne organizacije (poljoprivredna preduzeća i zemljoradničke zadruge) i porodična poljoprivredna gazdinstva koja se bave biljnom proizvodnjom. Podaci za poljoprivredne organizacije (poljoprivredna preduzeća i zemljoradničke zadruge) prikupljani su izvještajnom metodom, a za porodična poljoprivredna gazdinstva anketnom metodom.

Definicije

Korišćeno poljoprivredno zemljište obuhvata oranice, okućnice i/ili bašte, voćnjake, vinograde, rasadnike, livade i pašnjake bez obzira na tip vlasništva (vlastito zemljište ili zemljište uzeto u zakup).

Oranice su površine zemljišta koje se redovno obrađuju i usjevi se siju/sade prema određenom redosledu (plodored). Na oranicama se gaje žita, industrijsko bilje, krompir, krmno bilje, povrtarsko bilje, cvijeće i sjeme i rasad.

Okućnice i/ili bašte su površine na kojima se gaje biljne kulture (različite vrste povrća, krompir, voće i vinova loza) namijenjene za ishranu članova gazdinstva i uglavnom nijesu namijenjeni za prodaju. Samo povremeni višak proizvoda sa ovih površina prodaje se izvan gazdinstva.

U ostala žita za zrno uključena je: heljda, proso, sirak i dr.

U ostalo krmno bilje uključeno je: kukuruz za zelenu masu, travne smješe, travno djetelinske smješe, stočna repa i dr.

U ostalo bilje na oranicama uključeno je: industrijsko bilje, cvijeće i ukrasno bilje i proizvodnja sjemena i rasada.

Ostalo povrće uključuje: mrkva, bijeli luk, karfiol, brokoli, kelj, salata, spanać, patlidžan, tikvice i dr.

Požnjevena površina je površina sa koje je požnjeven usjev i ubran prinos.

Plantažni voćnjaci su površine pod voćnim stablima sa određenim razmakom između redova i u redu. U njima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu se sprovode ostale agrotehničke mjere.

Ekstenzivni voćnjaci su poluintenzivni ili ekstenzivni voćni zasadi namijenjeni uglavnom za sopstvenu potrošnju. Uključena su stabla koja se nalaze u dvorištima, na okućnicama, međama, uz puteve idr, kao i stabla različitih voćnih vrsta. Površina ekstenzivnih voćnjaka upisuje se samo ako površina nije upisana kao livada i u slučaju ako je ekonomska vrijednost voćnjaka veća.

Vinogradi su zasadi vinove loze namijenjeni za proizvodnju grožđa.

Plantažni vinogradi – površine pod vinovom lozom sa određenim razmakom između čokota, u kojima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu sprovode se ostale agrotehničke mjere.

Rasadnici su površine zemljišta na kojima se uzgajaju mlade drvenaste biljke namijenjene za kasnije presađivanje, a obuhvataju: voćne sadnice, sadnice vinove loze, ukrasnog bilja i šumskog drveća.

Livade – zemljište koje se trajno (pet ili više godina) koristi za rast zelene stočne hrane i nije uključeno u plodored.

Pašnjaci – zemljište koje se koristi za ispašu stoke.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811; telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremile:

Jelena APRCOVIĆ i Milica GLOMAZIĆ

Tel. +382-20-230-937

e-mail: contact@monstat.org